

Skattekisten barnehage BA
V/Tone Fleischer
Lauritz Grønlandsv. 12
3035 DRAMMEN

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2005/151-5 CWI/-

Dato
11.10.2005

ANVENDELSE AV WEB- KAMERA I BARNEHAGE. VARSEL OM VEDTAK

1. Innledning

Datatilsynet viser til gjennomført kartleggingsmøte av 15.08.2005, samt tidligere korrespondanse i saken. Lang saksbehandlingstid skyldes stor saksmengde, og beklages.

Skattekisten barnehage ønsker å bruke web- kamera i to ulike situasjonstyper:

- 1) Overføring av lyd og bilde via MSN (programvare for internettbasert kommunikasjon) mellom to parter, eksempelvis barn og slektninger.
- 2) Overføring av bilder av flere personer samtidig. Bildene kan også mottas av flere personer samtidig ("Web- cast").

Tilsynet har vurdert de planlagte tiltakene, og kommet til at sistnevnte tiltak, vil være i strid med personopplysningsloven av 14.04.2000. Barnehagens anvendelse av web-kamera for en til en- veis kommunikasjon (tiltak 1), anses derimot **ikke** å være i strid med loven.

2. Faktiske forhold

Datatilsynet legger til grunn at det tiltaket som omfatter flere personer, ikke er iverksatt, men at barnehagen planlegger å gjennomføre dette. Tilsynet er av den forståelse at tilgangen til bildene som planlegges overført, er forbeholdt barnets "omsorgspersoner", og at formålet er å gi disse bedre innblikk i barnets hverdag, samt muligheten til å kontrollere hvorvidt barnet har det bra i barnehagen. Det legges videre til grunn at billedoverføringen skal skje ukentlig etter faste rutiner, og styres av de ansatte i barnehagen. Avbildingen foretas med flyttbart, trådløst kamera, og bildene skal, etter det oppgitte, ikke lagres av barnehagen.

3. Rettslig vurdering

Personopplysningsloven regulerer enhver behandling av personopplysninger. Elektronisk innhenting og overføring av bilder vil omfattes av lovens behandlingsbegrep, jf. § 2 nr. 2, og følgelig være underlagt rettslig regulering, forutsatt

at de avbildede personene kan identifiseres. Det legges til grunn at de aktuelle personene er identifiserbare.

Tilsynet er innledningsvis av den oppfatning at behandlingen av personopplysninger faller inn under definisjonen av fjernsynsovervåking, jf. personopplysningslovens § 36. Det er herunder på det rene at behandlingen (registrering ved hjelp av kamera) skjer ”vedvarende eller regelmessig”, fordi dette skjer etter fast, forhåndsbestemt praksis. Det er videre neppe tvilsomt at behandlingen kan karakteriseres som personovervåking, all den tid enkeltpersoner kan identifiseres.

Det aktuelle prosjektet må, etter dette, oppfylle en rekke krav nedfelt i personopplysningsloven og personopplysningsforskriften. Lovens § 37 fastsetter herunder at behandlingen må oppfylle de kumulative grunnkravene i lovens § 11. Disse kravene må oppfylles uavhengig av om tiltaket karakteriseres som fjernsynsovervåking eller ikke.

Personopplysningslovens § 11 fastsetter blant annet at den behandlingsansvarlige (Skattekontoret barnehage) må kunne vise til et **gyldig rettslig grunnlag** for behandlingen, jf. bokstav a. Det aktuelle grunnlaget i foreliggende sak er etter det oppgitte, samtykke fra alle foresatte og ansatte. I tillegg til kravet om rettslig grunnlag, fastsetter § 11, bokstav d, videre at personopplysningene (her bildene) som behandles må være **relevante ut fra formålet med behandlingen**.

Et sentralt moment i bestemmelsens relevansvurdering er om det ønskede formål (inkludering av omsorgspersoner og kontroll) kan oppnås ved en mindre personvernkrenkende behandling. Foreligger det med andre ord en tilfredsstillende alternativ, måte å oppnå formålet på, skal denne velges.

Tilsynet er av den oppfatning at formålet i foreliggende sak rimeligvis kan oppfylles ved å velge alternative behandlingsmåter. Tilsynet har kommet til at tiltaket innehar flere personvernkrenkende elementer, både i forhold til den potensielle faren for at uvedkommende får tilgang til bildene (brukernavn og passord på avveie), det forhold at mottakerne uunngåelig får tilgang til bilder av andres barn, at bildene overføres til mottakere i utlandet, at bildene kan gi feilaktige inntrykk av hendelser i barnehagen, samt at bildene uten tekniske problemer kan lagres på mottakers PC. Tilsynet er, etter dette, kommet til at grunnkravet i lovens § 11, bokstav d, **ikke** er oppfylt i saken, all den tid alternative tiltak, etter vår oppfatning, kan benyttes for å oppfylle formålet. Barnehagen kan herunder for eksempel satse på økt fysisk informasjonsarbeide eller oppfordre foreldrene til å besøke barnehagen i større grad. Det legges også til grunn at formålet kan oppnås ved bruk av en mindre personvernkrenkende en til en- veis kommunikasjon via MSN.

Datatilsynet er videre av den oppfatning at heller ikke kravet til behandlingsgrunnlag er oppfylt i saken, jf. § 11, bokstav a. Dette begrunnes med at et samtykke etter loven må være en frivillig erklæring, jf. § 2, nr. 7. Tilsynet legger herunder til grunn at de ansatte ikke har reell mulighet til å reservere seg mot overvåkingen, all den tid disse står i et ansettelsesforhold til barnehagen. Dette vil kunne medføre at de ansatte som eventuelt ikke ønsker å delta i prosjektet, kan føle et utilbørlig press mot å avgi samtykke. Tilsynet er også kritisk til gyldigheten av samtykke fra de foresatte i denne sammenheng. Foresatte som ikke ønsker tiltaket gjennomført vil åpenbart også kunne

føle et utilbørlig press mot å avgi samtykke, i tilfelle majoriteten av de foresatte ønsker tiltaket gjennomført.

Tilsynet legger avslutningsvis til grunn at kravet til overvåking nedfelt i personopplysningslovens § 38, heller ikke vil kunne oppfylles i saken. Bestemmelsens krav om ”særskilt behov” for overvåking av steder hvor en begrenset krets overvåkes, tolkes restriktivt i praksis. Det kvalifiserte kravet innebærer at virksomheten bare kan overvåke avgrensede områder (i motsetning til områder som er åpne for allmenheten) der dette for eksempel er nødvendig for å sikre ansattes liv og helse. Overvåkingen i foreliggende sak skal ivareta behov som ikke er kvalifiserte i denne sammenheng. Tilsynet har herunder også lagt vekt på det forhold at de ansatte som fanges opp av kameraet, presumptivt vil kunne oppleve det som belastende å få sin arbeidsinnsats vurdert av en stor krets personer i sanntid.

Datatilsynet varsler etter det ovennevnte at det med hjemmel i personopplysningslovens § 46, vil fattes følgende vedtak:

Det planlagte tiltaket om overføring av bilder av flere personer i Skattekosten barnehage (Tiltak 2) kan ikke gjennomføres. Tiltaket anses å være i strid med Personopplysningslovens §§ 11 og 38.

Datatilsynet imøteser Deres skriftlige tilbakemelding på det varslede vedtak innen **3 uker- tre uker** fra underretning om dette brev. Deres tilbakemelding vil danne grunnlag for et eventuelt endelig vedtak i saken.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Christian With
rådgiver

Kopi: Barne- og familiedepartementet